

„Agykutatóként azt kívánom hazám polgárainak, hogy az agyunkat egyre jobban lefoglaló külső információáradat ellenére képesek legyünk odafigyelni a lélek hangjára, több ezer éves hagyományainkat hordozó belső világunkra. Csak így állíthatjuk alkotóképességünket, vágyainkat, az együttműködő szellem erejét közös felemelkedésünk szolgálatába.”

Idézet Dr. Freund Tamás akadémikus, az első Bolyai-díjas bejegyzéséből a Bolyai Díj Emlékkönyvébe. Budapest, 2000. április 2.

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY®

BOLYAI FARKAS

2019/20. KÖRZETI FORDULÓ 12. OSZTÁLY

BOLYAI JÁNOS

A rendezvény fővédnökei:

Prof. Dr. FREUND TAMÁS akadémikus, a Magyar Tudományos Akadémia alelnöke
Dr. AÁRY-TAMÁS LAJOS, az Oktatási Jogok Biztosa

A feladatsorok összeállítói:

MARTON ÁGOTA FLÓRA középiskolai tanár
PAPP ISTVÁN GERGELY középiskolai tanár

A feladatsorok lektorálói:

KEREKES BARNABÁS középiskolai tanár
KAPOSINÉ BODÓ ANNA középiskolai tanár

A honlap és az informatikai háttér működtetői:

CSUKA RÓBERT villamosmérnök
WITTNER-BERTA ENIKŐ általános iskolai tanító

A verseny megálmodója:

NAGY-BALÓ ANDRÁS középiskolai tanár

<http://www.bolyaiverseny.hu/magyar912>

Az 1-13. feladatok megoldását a válaszlapon a megfelelő helyre tett X-szel jelöljétek! Előfordulhat, hogy egy feladatban több válasz is helyes.

- Mely kifejezéseket lehet külön is és egybe is írni?
(A) *nem egyszer* (B) *négy felé* (C) *úton álló*
(D) *míg nem* (E) *eladó lány*
- Arany János egy-egy balladájából adunk meg sorokat. Melyek játszódnak falusi, tanyai környezetben?
(A) *Hulló vízgyöngy hatyú tollán.* (B) *Fennakadsz te, szép betyár!*
(C) *A Duna győzi s adja még.* (D) *És pengeti, pengeti sírván...*
(E) *Tuba Ferkó juhok őriz a tájon...*
- Melyik idegen szónak van magyar megfelelője a felsorolásban?
műkedvelő, szórvány, tudományos értekezés, kiejtés, vitatkozás
(A) *disszertáció* (B) *dialektus* (C) *diaszpóra*
(D) *disputa* (E) *dilettáns*
- Kulcsszavakat, kifejezéseket adunk meg irodalmunk egy jeles alakjára vonatkozóan. Melyik versnek ő a költője?
Szabadka, Csáth Géza, Pacsirta, csokornyakkendő
(A) *Körúti hajnal* (B) *Halotti beszéd* (C) *Húsvét előtt*
(D) *Milyen volt...* (E) *Mostan színes tintákról álmodom.*
- Igekötők anagrammával. Azokat a szavakat jelöljétek meg, amelyekből (az összes betű felhasználásával) kirakható egy igekötő!
(A) *HATÁR* (B) *TALÁL* (C) *ERESZT* (D) *FÜLEL* (E) *ÉTKET*
- Jelöljétek meg a *klasszikus modernség* irányzatait!
(A) *szecesszió* (B) *naturalizmus* (C) *szenzimentalizmus*
(D) *szimbolizmus* (E) *impresszionizmus*
- Milyen mondatrészeket tartalmazhat az alábbi mondat?
A busz indulását várva újra átgondolta Pál alig érhető döntését kettejükről.
(A) *célhatározó* (B) *állandó határozó* (C) *minőségjelző*
(D) *birtokos jelző* (E) *számállapot-határozó*
- Hogyan végződhet az alábbi közmondás? *Hol malacot ígérnek,...*
(A) *kenyeret is adnak.* (B) *nem adnak ciberét.* (C) *ott nagy a tolongás.*
(D) *onnan ne késsél!* (E) *ott zsákkal forgolódjál!*

- Kik voltak a Négyesy-szeminárium hallgatói?
(A) *Ady Endre* (B) *Babits Mihály* (C) *Juhász Gyula*
(D) *Tóth Árpád* (E) *Kosztolányi Dezső*
- Jelöljétek meg az alább idézett műre vonatkozó igaz állításokat!
„Észrevette, hogy a zsöllye első sorában az előtte ülő öregúr kesztyűjével törölgeti tarkóját s kopasz fejét, és valamit mormol...”
(A) *Az író Anton Pavlovics Csehov.* (B) *A mű címszereplője Akakij.*
(C) *Műfaja elbeszélés, novella.* (D) *A főszereplő egy csinovnyik.*
(E) *Az író az orosz romantika korában és jegyében hozta létre életművét.*
- Hány határozó (mint mondatrész) van az előző feladat idézetében?
(A) 0 (B) 1 (C) 2 (D) 3 (E) 4
- Azokat a kifejezéseket jelöljétek meg, amelyeknek a megfelelője egy *azonos alakú* szó! Például: *evőeszközöm* → *villám* (a másik jelentése: „mennykő”)
(A) *gondolod* (B) *házfőnök, prior* (C) *zajtalanság*
(D) *puzdra* (E) *sugalmaz*
- Jelöljétek meg a tulajdonnévi eredetű szavakat!
(A) *szendvics* (B) *garbó* (C) *röntgen*
(D) *kocsi* (E) *makadámút*

A következő feladatot a válaszlapon kijelölt helyén oldjátok meg!

- Egészítsétek ki a szöveget a hiányzó nevekkal, kifejezésekkel! A válaszlapon elég csak a beírandó szavakat leírni, de vigyázzatok, hogy a számozás szerint egyértelmű legyen, melyik szó hova tartozik! Ügyeljétek a helyesírásra!

Madách Imre fő műve 1862-ben jelent meg; közvetlen műfaji elődje 1. Faustja. Az összesen 2. színből álló mű a legfőbb kérdésekre keresi a választ. A mennyekben három főangyal: Gábor, Mihály és 3. dicséri a teremtést, ám a negyedik, 4. „önhittent” áll, magát a 5. ősi szellemének nevezi. Hogy az embert kétségbe ejtse, álmodat bocsát az első emberpárra, akik a 6.-nek nevezett színekben a jövőbe látnak, és különböző szerepekben tűnnek fel. Például 7.-ban Ádám Tankréd, míg Éva 8. néven apáca; Prágában pedig 9.-ként és 10.-ként jelennek meg. A 12. szín, a 11. Charles Fourier utópikus nézeteinek torzképe. A művészeteket száműző világban például 12. széklábat farag. Az utolsó színben Ádámot az öngyilkosságtól 13. szavai tartják vissza. Ádám kétségbeesett felkiáltására: „14.! – csak azt tudnám feledni!” az Úr vég-szava: „Mondottam, ember: 15.!” Az 1883-as bemutató emlékére szeptember 21. a magyar 16. napja.